X-ik évfolyam. 34-ik szám. Köszeg, 1890. augusztus 24-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Előfizetési pénzek és reclamátlok a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében. (Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.) *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Szathmáry György országgyülési képviselő.

A IV. egyetemes tanitógyülést rendező bizottság elnöke.

Az egyetemes tanitói gyüléseket rendező fővárosi tanitók eddigelé mindig a legszerencsésebben ki tudták szemelni népnevelésügyünk érdekében s a magyar nemzet megujhodásának nagy munkájában fáradozó jeleseink közül elnöki székükbe azon férfiakat, a kiknek vezetése és támogatása mellett a magyarországi tanitók egyetemes tanitói gyülései fényes tanubizonyságot tehettek arról az ország szine és a nagy világ előtt, hogy Magyarország néptanitóinak java-sava magasztos hivatásának teljes tudatával bir és hogy annak betöltéséhez szükséges érzék és erő nélkül sem szükölködik.

Az első egyetemes tanitói gyülést rendező „Népnevelők pesti egyesületének" élén Zichy Antal állott 1870-ben, kinek érdemeiről a magyar népnevelésügy iránt érzékkel biró hazafiak megfeledkezni nem fognak soha.

Az 1874-ben és 1878-ban megtartott II. és III-ik egyetemes tanitói gyüléseket rendező-bizottság elnöki székébe, miután Zichy Antal azt akkor bokros teendői miatt el nem foglalhatta, a fővárosi tanitók Molnár Aladárt, a korán sirba szállt jeles államférfiut, ültették. Hogy mily szerencsés volt e választás is, arról tanuságot tesznek a II-ik és a III-ik egyetemes tanitói gyülések naplói és az az országszerte megindult és szépen virágzó tanitói egyesületi élet, a melynek néptanitói karunk szakmüveltségének emelkedésében és nemzeti közérzületének kifejlődésében, valamint a tanitói országos jótékony intézetek keletkezését és megerősödését tekintve is oly sokat köszönhet.

Ma a IV-ik egyetemes tanitói gyülést rendező bizottság elnöki székében Zichy Antal diszelnök mellett Szathmáry György orsz. gyülési képviselő ül. A főváros tanitóságát ez alkalommai sem hagyta el a választás dolgában sem a kitünő érzék, sem a szerencse.

A IV-ik egyetemes tanitói gyülést rendező bizottság elnöke, Szathmáry György, ugy is mint iró, ugy is mint olyan országgyülési képviselő, a ki minden szépért és jóért lángolva, a nemzeti népnevelésügynek a leghivebb szolgája, egyaránt megérdemli azt a közbecsülést és tiszteletet, melyben országszerte részesül és betölti azt a helyet, a melyre mint az ország tanitói által megválasztandó elnök, a IV-ik egyetemes tanitói gyülése.a hivatva van.

Szathmáry György 1845. apr. 9-én született Erdélyben, a szép Hunyadvármegyében, Alpestesen, régi magyar nemes családból; atyja Szathmáry Károly, anyja Ribiczey Zsuzsánna volt. Atyját már 1848-ban elvesztette; neveléséneк gondjai jó édes anyjára nehezültek, ki szépfehetségü gyermekét kezdetben az alpestesi iskolába járatta, majd Vajda-Hunyadra küldötte a Ferenczrendiek iskolájába. Gimnáziumi tanulmányait a gyulafehérvári középtanodában végezte, még pedig dicséretes sikerrel, onnét a kolozsvári főiskolába ment a jogtudományok tanulására; 1869-ben pedig feljött Budapestre, hogy az egyetemen fejezze be tanulmányait.

Szathmáry, jóllehet hogy már hatodik iskolás korától kezdve önmagát tartotta fenn, mint kisebb tanulók oktatója, tulajdonképeni nyilvános pályáját a fővárosban kezdte meg. Mert midőn a jogi és politikai tudományokból a vizsgálatokat fényes sikerrel letette, benső hajlamát követve, a hirlapirói pályára lépett, hol Jókai Mór nagynevü irónk mellett a „Hon" czimü lap munkatársa lett, s csakhamar kitünt jeles czikkeivel, melyeket a hazai és külföldi politikáról, hol nevének aláirásával, hol pedig a nélkül irt a „Hon"-ba egészen addig, mignem ez a lap az „Ellenőr"-rel egyesült. Szatmáry ekkor lett a két lap egyesüléséből származó „Nemzet"-nek egyik jeles főmunkatársa; de nagy munkássága, tudományos ismeretei mellett más lapok hasábjain is tért talált magának. Igy sokat dolgozott a „Vasárnapi Ujság"-ba, a „Fővárosi Lapok"-ba, a „Magyarország"- és a „Nagy Világ"-ba, továbbá a kolozsvári „Magyar Polgár"-ba, a „Kelet"-be, a „Szegedi Hiradó"-ba s még más fővárosi és jelesebb vidéki lapokba is; egyidőben pedig szerkesztette a Jókai „Igazmondó" czimü néplapját.

A mi ideje a hirlapirás mellett megmaradt, azt politikai, közmüvelődési és közgazdászati tanulmányokra forditotta s ez irányban is igen sok és terjedelmes tanulmányt irt, melyek közül felemlithetjük azokat is, a melyek a „Budapesti Szemlé"-ben, a legjelesebb magyar folyóiratok egyikében jelentek meg.

Értékes tanulmányainak egy része Aigner kiadásában jelent meg 1887-ben. Eredeti munkáin kivül egy-két jeles mű leforditása által is jó szolgálatot tett a magyar irodalomnak, 1875-ben jelentek meg az Athenaeum kiadásában és az ő forditásában „Castelar Emil beszédei" és [illegible] „A műértés [illegible] és a természet Olaszországban" czimü munkája; 1888-ban forditotta le a Magyar tud. Akadémia megbizásából Sorel Albert-nek „Európa és a franczia forradalom"-ról irt nagybecsü könyvét.

E munkák mind oly természetüek, melyeknek gondos tanulmányozása befolyással bir nemzeti közmiveltségünkre s Szathmáry ezeknek átültetése által is valóban hazafias szolgálatot tett nemzetének.

De a főeszme, a mi egész irói pályája alatt Szathmáryt vezette: a közoktatási politikának határozott és feltétlen magyar nemzeti szellemben való fejlesztése volt mindig. Ezen irányban igen sokszor irt velősen, hazafias szent lelkesedéssel és sokszor emelte fel szavát hathatósan. Hogy is ne! Hiszen már gyermekkorában sokszor el-elbúsult a fölött, hogy szülőföldjén, a szép Erdélyben, mintegy tizezer oly magyar él, kiknek a nevök magyar, viseletok magyar, szokásaik magyarok, papjaik magyarok, de a magyar nyelvet nem értik — elf ledték.

TÁRCZA.

Czák,

(Mutatvány Wittinger Antalnak „Kőszeg városa és környéke" czimü müvéből.)

magyar kis-község (64 ház) Kőszegtől délnyugatra a hegyoldalban (293 m.). Régi hely; XIII. századbeli okmányokban mint a szent-vidi vár tartozéka és mint Német-Ujvári Miklós birtoka emlittetik. Közigazgatásilag a kőszegi járáshoz tartozik. Körjegyzője Bozsokon, körorvosa Kőszegen lakik. A lakosok, számszerint 160, mind magyarok és közölök 96 ág, 64 pedig r. k. vallásu. Az ágostaiak leányegyházképen Nemes-Csóhoz, a róm. katolikusok Szerdahelyhez tartoznak és egyik felekezet sem bir helyben templommal. A gyermek ágostai hitvallásu része Doroszlóba, katolikus része Szerdahelyre megy iskolába. Az 1860-ban kötött úrbéri egyesség szerint a község határa 1125 ktr. hold és 620 □ öl területü. A nagybirtokos Baumgartner Henrik és Leo. A község utczáján végig sietö csermely ágai ezek erdejében erednek és egyesülve a doroszlói csermely vizét szaporitják. Van a határban két helyen kőfejtő. Egyik a közbirtokosság másika a szerdahelyi tanitó tulajdonát képezi. A nép nem csak helyben hanem a kőszegi és doroszlói határban is bir földekkel és azokat nagy szorgalommal müveli. Termesztményeit a közeli Kőszegen értékesiti. Az asszonynép gyümölcsön kivül tejfelt, vajat; a hegyekben szedett epret, szamóczát viszi a városba piaczra.

Szerdahely.

Az előbbitől csak egy negyed órányira, a kőszegrohonczi ut egy kanyarulatába esik Szerdahely, (303 méter) régi magyar falu. Századokkal ezelőtt *Zerndahel* nevén a szent-vidi vár tartozékát képezte és ugylátszik, meg is volt erősitve. Erre enged következtetni régi templomtornya, mely egész erődtorony-féle és valami templomvárnak, kis erősségnek, maradványa. Plébániája több kétszáz évesnél (1668), az anyakönyvek ez évtől fogva vezettetnek. A templom Mindszentek tiszteletére van szentelve. Kegyúr a vallásalap és a Sibrik család fölváltva. Fiókközségek: Bozsok templommal, Czák, Doroszló templommal, Velem templommal, Kis-Fütelek, Ujmajor. A lakosság (321) majdnem kivétel nélkül róm. katolikus és tiszta magyar. Van itt egy osztályu róm. kath. népiskola csinos épületben, Baumgartner Henriknek és Leonak egy 288 hold területü birtokuk egy majorral, a szomszédos Sibrik uraságnak 145 hold 309 négyszög öl nagyságu erdeje és rétje, valamint a kőszegi Bierbauer családnak egy körülbelül 100 holdas gyümölcsfa-telepe teljesen rendezett gazdasággal és szép nyári lakkal. A telep gyümölcsfa-fajai közül emlitést érdemelnek; az alma-, körte-, cseresznye-, meggy-, szilva-, kajszinbaraczk- és őszi baraczk-télék koronata- és törpe-alakokban. Szerdahely lakossága a földmivelés-, gyümölcstermelésből él s mint a többi környékbeli falvak népei Kőszegre piaczoz. Vallás-erkölcsös életének javitásán nagyban fáradozik mostani fennköltszellemü papja, aki egyéb tekintetben is a haladás embere.

Idényszerü fővárosi tárcalevél.

(Eredeti tudósitás.)

A fővárosban jelenleg oly szerfölött nagy forróság uralkodik, hogy annak fölemlitésével kell kezdenem tudósitásomat. Persze! juniusban nemcsak hűvös napok, hanem valóban hideg éjek borzongatták a főváros környékén nyaralókat; s igy a mostani fülleszto hőség mintegy pótolja a juniusból kimaradt meleg időjárást. Ennek daczára kellemes az életmód Budapesten; mert a nappal derekán a különféle uszodákban hűtközhetik az ember; délután pedig olcsón és kényelmesen rándulhatni ki: akár a budai hegyek árnyasnál árnyasabb szép pontjainak egyikéhez; akár az óbuda-szentendrei helyiérdekü-vasuttal a pilisi járás gyönyörü hegységébe; akár pedig gőzhajóval lefelé Budafokra s Téténybe, fölfelé Leányfalura s Visegrádra. A pesti oldal szintén számos kiránduló-helyre vonz: Gödöllő, Rákos-Palota és Fóth közeltekvő, olcsó és kényelmesen megjárható helyek. Aki pedig délután sem akar a fővárosból eltávozni, annak a szepségre párjátritkitó Margitsziget bizonyára kellemes üdülőhelyül szolgálhat a 40-fokos hőségü utczák elől.

Föntebb az uszodákról tettem emlitést. Hát bizony ezek most reggtől estig telvék hölgyekkel s urakkal, ki között a nevetgelő, futkározó, fönhangon beszelgető, egymást-kergető s folyton a vizbe ugraló gyermeksereg valóban teljes egyenjoguságot élvez. Mily nagy pénzbevételei vannak az uszodáknak, például fölemlitem, hogy a császárfürdő férfi-uszodájában némelyik napon 1700—1980 vendég fürdött. Hát bizony ily napokon azon uszoda pénztáránál 400 frton felül folyik be.

Az uszás tehát Budapesten vajmi népszerü sport; ennek daczára uszásversenyeknek még csak hire-nyoma sincs. Még nincs kétéve, hogy a világszerte meltán hir-

Elfeledték; mert a kedvezőtlen viszonyok mellett élő népnek rendes iskoláztatásáról sem az állam, sem a többi, arra hivatott tényező nem gondoskodott évszázadokon keresztül.

Ez nagyon fájt később és mindig a hazáját és nemzetét lángolón szerető Szathmáry Györgynek; ki már mint serdülő ifju, szent fogadalmat tett, hogy nem nyugszik addig, mig hozzá nem járulhat ahhoz, hogy az a derék elolahosodott magyar nép, édes nemzeti nyelvünk elsajátitása által ismét teljesen magyarrá legyen.

Az életczélt korán kitüzte magának a jeles erdélyi fiu s a midőn itt a fővárosban teljes meggyőződést szerzett arról, hogy miként magyarositják meg a főváros iskoláiban működő tanitók és tanárok a legtősgyökeresebb németajku és tótajku családokat és hogy mily csodálatos átváltoztatást idézhetnek elő egy nagy város lakosságán az oly iskolák, melyekben nemzetünkért lelkesülni tudó s a nevelésre és az oktatásra képes tanitók és tanárok működnek: maga is beállott a fővárosi tanitói karba, hogy eltanulja azt a titkot, a melylyel a német Budából és Pestből magyar nemzeti nyelvünkhöz ragaszkodó polgársággal dicsekedhető Budapestet teremtett az iskola. A főváros belvárosi reáliskolájában talált is helyet magának mint tanár, s ott a lánglelkü Ney Ferencz igazgatása alatt volt alkalma látni, hogy miként eshetik meg az, hogy még az öreg szülék a magyar nyelvet nem is értik, addig az unokákat még kényszeritve sem lehet a magyar nyelven kivül más nyelven megszólaltatni.

Ekkor aztán felemelte szavát 1876-ban ugy a budapesti, mint a vidéki lapokban és felhivta a nemzet figyelmét arra a pusztulásra, mely a magyart Erdélyben emészti, s czikkei, daczára az akkorbeli mozgalmas külpolitikiai viszonyoknak, a magyar társadalomban oly üdvös mozgalmat hoztak létre, a mely megalapitotta a visszamagyarositásnak eszközlésére kiválóan alkalmasnak bizonyuló dévai állami főreáliskolai segélyző-egyesületet, a melynek alaptőkéje ma már a 15,000 forintot meghaladja.

Ezen tőkéhez 2000 forinttal járult annak a „Hunyady-Album" czimü könyvnek a tiszta jövedelme, a melyet Szathmáry, Szabó Endrével együtt a legjelesebb magyar irók közreműködésével szerkesztett és kiadott.

A devai reáliskolai segélyző-egyesület czélja az, hogy az elolahosodott magyar családok gyermekeit a reáliskolába való járásra buzditsa és ott segélyezvén, addig tanittassa, mig azok a magyar nyelvben és a nemzeti öntudatban kellőleg meg nem erősödnek.

Ily munkásság mellett Szathmáry György neve széles e hazában kedvező hangzásuvá lőn a magyar hazafiak között, és szülő vármegyéje azzal mutatta ki iránta való becsülését, hogy felruházta őt „Hunyadmegye tiszteletbeli főjegyzője" czimével. A hunyadmegyei tanitótestület dévai köre pedig sietett tiszteletbeli tagjává választani őt, a kinek könyvtárát köszönheti.

A tanári széket Szathmáry György az 1881-dik évben bekövetkezett képviselőválasztáskor hagyta el, a midőn a hunyadmegyei dévai kerület szabadelvü hazafias polgárai oly férfire hivták meg a jeles férfiut, hol szélesebb körben tehet hazájának kitünő szolgálatokat: megválasztották országgyülési képviselőnek.

Igy lett tagja Szathmáry György a törvényhozótestületnek, a melyben mind a mai napig az elsők között állja meg a helyét, akár szorgalmát, akár tehetségét tekintsük.

Mint egyikére a legtanultabb szakembereknek, a ki tanári vizsgálatát is fényes sikerrel tette volt le a budapesti egyetemen — az országgyülés képviselőháza ő rá bizta a nemzet műveltségére nézve oly fontos középiskolai törvényjavaslat megalkotása alkalmával 1883-ban az előadói tisztet. És Szathmáry meg is felelt feladatának; négy héten át ült a képviselőház előadói székében, szónoki hévvel, tudományos készültséggel védve a javaslatot s verve vissza annak támadóit a naponkint megujuló vitában.

Azonban Szathmáry György nemcsak a középtanodák ügyének támogatása körül szerzett magának az országgyülésen kiváló érdemeket; felszólalt ő a népoktatásügyi intézetek és ezek tanitóinak érdekében is, valahányszor erre alkalom kinálkozott. Nem tartozik ő azok közé a törvényhozók közé, a kik a népnevelés ügyét alárendelt ügynek tekintik a magyar állam életében, sőt ellenkezőleg, hű követője az Eötvös nagy szelleme által kijelelt irányelveknek, a közművelődés fejlesztésének nagy feladatát illetőleg. Ezt bizonyitják legnevezetesebb dolgozatai és felszólalásai is.

Első paedagogiai munkájának czime, a mely az 1872-ik évben jelent meg: „A nevelő." Ugyanazon évben közölt két czikket a kolozsvári „Magyar Polgár"-ban Hunyadmegye népoktatás ügyének hátramaradt állapotáról. Becses munkája jelent meg 1889-ik évben az „Egyetemes közoktatási Szemlé"-ben is, a mely Magyarország népoktatásügyének állapotáról szól, és a „Tanitóképző"-ben ily czimmel: Helyes uton haladnak-e? (Ezen czikkben fejti ki népoktatásügyünk jelentőségének fontos voltáról tanuskodó nézeteit). A „Nemzet"-ben meg a „Nőnevelés Magyarországon" czimü czikk hirdeti azt a helyes felfogást, a melyet, ha mindenki magának vallana — ugy a népoktatásügy bizonyára ép oly fontos nemzeti és állami ügyként tárgyaltatnék a törvényhozó testületben, mint akár a hadügy, avagy a pénzügy. — Ámde nehéz volna mindazon czikkekről e helyen megemlékeznünk, a melyeket Szathmáry a népoktatásügy érdekében irt. Legyen szabad még azon képviselői ténykedéseiről is röviden megemlékeznünk, a melyek tanuságot tesznek arról, hogy ő is a népoktatás leghivebb támogatói közé tartoztk — a kiknek a száma — bizony sajnos — épen nem olyan nagy. A tanitóképző-intézeti tanárok érdekében felszólalt a képviselőház 1884-ik febr. 6-án és az 1885-ik évi jan. 26 án tartott gyüléseken és igy hozzájárult ahhoz, hogy a képezdei tanárok nagyobb részének a fizetése végre-valahára egyenlővé tétetett a középtanodai tanárok fizetésével.

Ha ő megfeledkezik 1882-ben a márczius 27-én tartott ülésben a véderőről szóló törvényre vonatkozó módositások megállapitása alkalmával a tanitókról és a képezdei növendékekről, ugy nincs senki, aki javaslatba hozza azt, hogy a tanitóknak és a képezdei növendékeknek az 1868: XL. törvczikk módositása biztositsa azokat a kedvezményeket, a melyekben most részesülnek.

Az 1886-ik évi február 4-én tartott ülésen történt felszólalása által a kisdedóvás ügyének tett kiváló szolgálatot. Ő volt az előadója az 1889. és a jelen 1890-ik évben annak a közoktatásügyi bizottságnak, a mely gróf Csáky Albin miniszter kezdeményezésére a közoktatási állapotokról szóló miniszteri jelentéseket tüzetes tárgyalás alá vévén, üdvös reformokat hozott javaslatba. — Az országgyülésen kivül is sokat fáradozott már Szathmáry nemzeti népnevelésügyünk érdekében. Hogy csak egyet emlitsek még fel üdvös munkái közül, megemlékezem arról, hogy az Erdélyrészi közművelődési egyesületnek is jeles harczosa — s annak szent czéljaira 500 forintnál többet gyüjtött.

Kétségtelen tehát, hogy Szathmáry Györgyben, a ki mint iró és mint országgyülési képviselő mindenkor hűséges szolgája volt a népoktatásügynek, a főváros tanitósága oly férfiut nyert meg a IV-ik egyetemes tanitói gyülés rendezésére és vezetésére, a ki méltó elődeihez, Zichy Antalhoz és Molnár Aladárhoz.

Meg is mutatta már eddig is uj tisztében, hogy mit akar és mit tud tenni, mint a magyar néptanitóság egyik zászlótartója és vezetője és én nem kételkedem, hogy azoknak a közreműködésével, a kik oly szerencsés érzékkel birnak a vezér megválasztásában, Szathmáry György fényes diadalra fogja a IV-ik egyetemes tanitói gyülésre az ország szivében egybegyülekező magyar néptanitók javát-sivát vezetni.

y. r.

Kőszegh sz. kir. város épitési szabályrendelete.

(9. folytatás.)

Minden ilyen gödörből, ha lehetséges, egy állandó szellőztetésre szolgáló szellőztető cső nyuljék ki, mely akkora magasságban és olyan elhelyezésben végződjék, hogy lakott helyiségek — a kipárolgás által kár: ne szenvedjenek. Ilyenül szolgálhat az árnyékszékek lesajuló hulladék levezető csöve is, ha annak alsó nyilása mindig nyitva marad és minden árnyékszéküléS vizelzárás által a visszatóduló káros légáramlatok ellen biztositva van.

Szilárd agyagtalajban épitett peczegödrök minden kuttól legalább 8 méter távolságban helyeztessenek el, hol pedig a környező alapkavics az átszivárgást lehetővé teszi, ott a peczegödörfalazat a környező földtől legalább 63 cm. vastag agyagréteg által elkülönitendő.

A már létező peczegödröket a jelen szabályrendelet életbe léptetésétől egy év leforgása alatt ezen határozmányoknak megfelelően kell átalakitani, — ott a hol nincsenek, szinte egy év év leforgása alatt ezen szabályrendeletnek megfelelő peczegödrök állitandók fel, — a hol pedig a helyi viszonyok azt meg nem engedik, a peczegödör az épitési bizottság által esetről esetre kiadandó rendelkezéseknek megfelelőleg lesz helyreállitandó.

Emésztő gödrök csak esővíz, konyha és mosdóvizre oly helyeken engedhetők meg, hol más készülékek aránytalanul nagy költséget okoznak.

Ezen gödrök fedettek legyenek és a lakóházak vagy kutaktól legalább 15 méter távolságra helyeztessenek el.

Mindenütt, hol az ürülék levezetésére főcsatornák léteznek uj épitéseknél ív alaku fenékkel biró és légmentesen fedett házicsatornák létesitendők; a kutcsatorna és a házi szennyvizlevezetők aknái, mely utóbbiaknak nyitható fedéllel vagy rácscsal kell zárva lenniök, vizelzárással a házi csatornába bevezetendők. Ezen földalatti vizmentesitő csatornahálózatnak minden egyéb gödör mellőzésével, az összes ürülékeket, továbbá a háztartási szükségletből eredő és az esővizet kell befogadnia.

Csatornatorkolatok, melyek a földszinről ragadt üllepedő anyagokat hoznak, belülről vasrácscsal és iszapfogóval látandók el, ezek valamint minden egyéb tisztitó nyilás is légmentesen elzárandók.

A házi csatorna 1. 2—2% esés mellett 30—40 cm. széles, 40—50 cm. magas, a fenékboltozat kutak közelében 0.32 méter egyébként pedig 0.16 meter vastag, a kerületi falaknak 0.32 méter vastagoknak, a befedésnek pedig a fedőlemez vastagságának beleszámitásával legalább is 0.40 métert kell kitenni.

Az esővizuek kikövezett folyókákban az utczára való vezetése csak ott engedtetik meg, hol városi földalatti csatorna nem létezik; ürülék vizeknek és egyéb tisztátlan folyadékoknak semmi szin alatt sem szabad az utczára folyniok.

38. §.

Jégvermek.

Jégvermek a földásásoknál előirt óvrendszabályok figyelemben tartásával falazottan állitandók elő és tartósan befedendők; a laképületek belsejében lévő jégvermek teljesen vizhatlanul épitendők és a fenékig érő szivattyuval ellátandók.

39. §.

Kutak.

Minden lakott teleknek ivó vizzel ellátása biztositandó és ha erre nézve egyéb kielégitő eszköz rendelkezésre nem áll, a bajon egy magánkut épitése által segitendő.

Miután a város területén mérsékelt mélységben egy többé kevésbé vizhőségü kavicsréteg terül el, minden uj kut ezen rétegig lemélyitendő, és minden csatornától, pecze- vagy emésztő gödörtől és árnyékszéktől legalább 8 méter távolságra helyezendő, vagy ha e távolság betartható nem lenne, a mondott tárgyak agyaggal kellőleg elszigetelendők és vizálló vakolattal falazva, vagy kőcserépből üvegmázzal ellátott agyagból, vasból stb. egyáltalán vizhatlan anyagból állitandók elő és a kutak minden káros külbefolyástól megóvandók és jól elzárandók.

Mélyebb kutak ásása vagy kijavitása alkalmával ugy a bedőlés mint a fujtó gázok ellenében kellő óvintézkedések alkalmazandók.

40. §.

Mellék és gazdasági épületek.

Gyulékony anyagok elhelyezésére szolgáló mellék- és gazdasági épületek a tüzelő helyekkel biró épületektől elkülönitendők és a gyulékonyságnak megfelelőleg azoktól többé kevésbé távol helyezendők el.

---

neves sportsman, Szekrényessy Kálmán, rendkivül jól sikerült uszás versenyeket rendezett két vasárnapon a császárfürdőben; ámde azóta e téren, sajnos! misem történt nálunk. Persze! ily rendezés sok pénzbe kerül; minthogy pedig nálunk a nevezett kitünő sportsmanhez hasonló áldozatkész, ügybuzgó férfiak nem valami sokan működnek (a két versenynapon az uszoda kibérlése, a katonai-zenekar, a nagyértékü versenydijak, a nyomtatványok, bejelentés a rendőrségnél, a versenyorvos tiszteletdija s. a. t. háromszáz forintnál többe kerültek a derék, áldozatkész sportsmannek), hát bizony ilynemü, pompás versenyek rendezése „pium desiderium" marad. Pedig az általános védkötelezettséggel biró államokban — ilyen honunk is! — az uszásnál hasznosabb testgyakorlat nincs!

Való! a vidéken az idén is több versenyuszást rendeztek s rendeznek. Mult vasárnapon dőlt el Palityon — Szabadka mellett, a hasonnevü tavon — a 3 kilométeres uszásverseny a pality-tavi bajnokságért, amelyet az idéu Tomcsák Gusztáv küzdött ki magának; de Budapesten, Magyarország fővárosában, mégcsak hire sincs valamely uszásversenynek. Milyen mások a bécsi sportviszonyok: az osztrák főváros egyik előhelyén, a vöslaui fürdőhelyen, már több napi uszásversenyekben gyönyörködött ifju és öreg.

Persze! ott kerül áldozatkész sportsman elég!

Kitünő honfitársunkat, ki jelenleg az egész föld legjobb uszója, Szekrényessy Kálmánt, most a kifrt balatoni távuszásra történő gyakorlatok gátolják meg abban, hogy Budapesten valamit rendezzen. A külföldi lapok illető rovatai most legtöbbet ezen távuszás esélyeivel foglalkoznak: megnyeri-e a világbajnok ezen, páratlanul álló versenyt, vagy pedig elvesziti. A beavatott körök legszámosabbja az utóbbit gondolja; mert a világbajnok — az összes ösmerettárak szerint — már 43-éves: ámde ezen korban a rendkivüli távra, Siófokról Balatonfüredre, valószinüleg még ő sem bir uszni. Azután meg nagyon keveset gyakorolta magát! Persze! sok tiz- meg tizezer forintnyi versenyfogadás áll ezen bravour-uszáson; berlini sportsmanek százezer forintig, amely pénzösszeg, illetőleg annak részei, bármelyik kir. közjegyzőnél letéteményeztetik, tartjik ezen fogadást; ellene leginkább bécsiek fogadtak: s igy reményünk van, hogy néhány nap mulva a nyugoteuropai polgáriasodás összes hirlapjai ujból — miként most tiz éve — kitünő honfitársunk egyedülálló, gyönyörü sportbravourjáról fognak hosszunát-hosszabb távsürgönyöket közölni.

A nyári-lóversenyek mult vasárnapon kezdődtek a fővárosban. Nagy mezőnyök s meglepetések voltak az első lóversenynap jellemzői. A könyvtartó idegenek (hát bizony öreg hiba, hogy ezt a kormány tűri!) csakugy zsebelték el a verejtéken gyüjtött magyar pénzt; mert működésök szinte egyenlő a nyilvános csalással: oly kicsiny, a tevőre rendkivül hátrányos ellentéteket nyujtanak. Van köztök két angol; ezek különben becsületes emberek; ámde a „bécsi"-ről a legelőkelőbb berlini lapok azt sütötték ki, hogy évekkel ezelőtt a bécsi „Ausztria-Bank"-tól nagy pénzösszeget sikkasztott el s avval Amerikába szökött. Később kiegyezvén a nevezett bankkal, a sikkasztó mint „becsületes férfiu" tért vissza az osztrák fővárosba. Bizony különös, furcsa ez! S ilyen „furcsa becsületü embernek adnak Budapesten engedélyt lóverseny-fogadásokat körhetni! Pedig Szapári Gyula gróf miniszterelnök erélyét — ezen irányban — most minden sportsman dicséri: betiltotta a gombamódra elszaporodott „sporttrafik"-ok erkölcstelen, fosztogató üzérkedését. Bizony ezen bünbarlangokban kisem nyerhetett csak veszithetett; mert a sportrafikosok a rájok bizott totalizátor-tételeket jogtalanul zsebrevágták és a netáni nyereményeket szabályszerüen nem fizették ki.

S ennek daczára ezrek akadtak, kik vakon megbiztak ezen sporttrafikokban! Végre most — a miniszterelnök rendelete folytán — kizárólag a sportlapok kiadóhivatalainál tehetni totalizátortételeket. Ezek közül a „Sport" mult vasárnap öt győztes lovat jelölt meg előre, a keddi lóversenynapon pedig mind a hat verseny győztesét, ugy, hogy ezen kitünő szakhirlap olvasói nagy pénzösszegeket nyertek a lóversenyen, ha kedvelt lapjok utasitásai szerint totalizáltak.

Hat futamban öt, illetőleg hat győztes lovat előre kijelölni! Hát bizony ez oly rendkivül nagy szakértelmet követel, mely ritkitja párját.

Miért nem szoktam én is totalizálni?! Mennyire fájlaltam ezt mult vasárnapon!

Gróf Berényi János.

Mindezen épületek kivétel nélkül tűzbiztos anyaggal fedendők, fakészlet kamarák, a mennyire lehetséges, a pinczékben helyezendők el, a lakások alattiak beboltozandók, szintugy az istálló- és takarmánykamarák, faszinek valamely épület tetői oldalukon fallal zárandók el.

Pajták csak megfelelő nagyobb kiterjedésü helyeken egymástól és a tüzeléssel biró helyektől legalább 40 méter távolságra engedendők meg, tűzbiztosan fedendők és elzárandók.

Tyuk, disznó ólak és egyéb melléképületek csak a hatóság által az egészségügyi bizottságról esetről esetre beszerzendő vélemény alapján kiadandó engedélylyel állithatók fel.

41. §.

Keritések.

Az udvarok és kerteknek a laképületek közötti fakeritései az épületektől rendszerint legalább 20 méter távolságban kezdődjenek az épületekhez csatlakozó részükön pedig tűzbiztos anyagból állitandók elő.

42. §.

Szomszédokra nézve alkalmatlan ipar üzletek telepei.

Rosz vagy ártalmas igőzölgést terjesztő, vagy egyébként a szomszédokra nézve alkalmatlan foglalkozásoknak szolgáló épületek, továbbá olyanok, melyekben nagyobb tűzelés gyakoroltatik, a többiektől elkülönitve és a mennyire csak lehetséges az esetleges mellék és gazdasági épületektől külön választva épitendők és teljes tűzfalakkal ellátandók.

43. §.

Az épületek külsö kiállitása.

Az épületek külső kiállitása, nevezetesen a homlokzat diszitése, az ajtók és ablakok arányos beosztása stb. tekintetében oly eljárás követendő, mely a tisztult műépitészeti izlést helyes arányok és illendő diszitések választása által kielégiti, mire nézve ugy az épittető mint az épitésvezető részéről kellő gond forditandó és az épitési bizottság ide vonatkozó észrevételei kellőleg figyelembe veendők. A külfalaknak sem tiszta fehér, sem tulságosan kivivó szinezést adni nem szabad.

(Folytatása következik.)

Helyi és vidéki hirek.

— **Ő cs. és apost. kir. Felsége születésnapja** alkalmával délelőtt 9 órakor a helybeli plébánia te plomban hálaadó isteni tisztelet volt. Jelen voltak a városi hatóság fejei; a helyben állomásozó honvéd-zászlóalj, kik a disztűzet adták és a katonai-alreáliskola tisztikara.

— **Szent-István király ünnepén** délelőtt 9 órakor nagymise volt melyen részt vettek a hatóság fejei és a honvéd-zászlóalj. Az egyes épületeken ott diszlett a nemzeti tricolor; disztűz azonban nem volt.

— **Bucsujáróink**. Mult csütörtökön kora reggel megszólalt a városi plébánia-templom nagy harangja, hogy összehijja azokat kik Mária egyik nagyobb kegyhelyéhez, Mária-Czellbe zarándokolnak. Reggel 6 órakor volt a szent-mise, melynek végeztével Major János prépost-plébános ő Nagysága, ki ezuttal maga vezette hiveit Mária-Czellbe, nagyszerü szavakkal ecsetelte a búcsujárás jelentőségét. Szent beszéd végeztével megindult a körmenet, melyben a 100 búcsuson kivül azok ismerősei és rokonai vettek részt. Első nap Kirchschlagig mentek, másodnapon Kirchbergben háltak meg, tegnap Neubergben, ma este pedig már Mária-Czellben lesznek, a hol a hétfői napot töltik. Kedden reggel megkezdik visszafelé utjokat. Pénteken reggel pedig haza érkeznek.

— **Bérmálás**. Jövő héten kezdődnek környékbeli falvainkban a bérmálások; mindenfelé nagy előkészületek vannak a püspök ur Ő méltósága fogadására.

— **Ujabbi kegyes adományok a kalváriai stacziókápolnákra**: Fücsök Ferencz 5 frt, Bertha Anna 50 frt, Hettinger Emilia 5 frt, Sósfy Viktoria 2 frt, Kroller Miksa 1 drb. 20 frkos arany — 9 frt 15 kr, összesen 71 frt 15 kr. — Az eddigi kimutatás 382 frt 34 kr; egész összeg: 453 frt 49 kr. — Minden jótevőnek hálás köszönetet mond, és a szép és szent mű gyámolitását továbbra is kéri Major János prépost-plébános.

— **Esküvő**. Kőszegen a mult héfőn egész csendben ment végbe egy esküvő. Szomor Lajos, repcze-szentgyörgyi fiatal tanitó e napon vezette oltárhoz özv. Hettinger Antalné, szül. Riesner Emilia úrhölgyet. Násznagyok voltak: a menyasszony részéről Wittinger Antal; a vőlegény részéről Szabó Benjamin, vépi jegyző. Tartós boldogságot kivánunk a fiatal házaspárnak!

— **Dalestély**. A kőszegi „Concordia" férfi-dalegyesület ma tartja a bálház kertben ez évi harmadik dalestélyet. Műsorozat: I. „Ungarischer Marsch und Preghiera". II. „Borus az ég." III. „Die Kapelle." IV. „Frühlingsblüthen." V. „Die Feuerwehr." VI. „Einzugsmarsch der Gäste auf der Wartburg." VII. „Sängers Gebet." VIII. „Mi riasztja föl a magyart." Kezdete 6 órakor, kedvezőtlen idő esetén pedig kezdete 8 órakor a bálházteremben. Belépti dij: nem tagok részére személyenkint 50 kr., családjegy 1 frt 50 kr. A tiszta jövedelem a helybeli turistaegylet idegenforgalmi pénztára javára fordittatik. A bekövetkezett időváltozás folytán az esték most már annyira hüvösek, hogy a ma megtartandó dalestélyt valószinüleg a termekben fogják rendezni ami a látogatók többségének sokkal kellemesebb is lesz annál is inkább, mivel a bálházi kert mint olyan ugy sem ér sokat.

— **A tüzoltóság ügye** nem igen jól áll. Azok, akik az egyesület élén állanak, különösen egyikük, minden lehetőt megtett arra, hogy az egyesület, illetve a működő tagok együtt maradhassanak, sőt kitették magukat annak és azok szemrehányásainak, akikkel némileg szolidáritásban álltak. Az elégedetlenségnek azonban az az oka, hogy a választmány a működő tagok kérelmét — egy rendkivüli közgyülés megtartását — nem akarja teljesiteni, mert ez az alapszabályokban pontosan körülirva nincsen. Már pedig alig képzelhető egy egyesület, hogy az rendkivüli közgyülést ne tarthasson, különösen ha erre oly fontos ok van, mint a jelen esetben. Több működő tűzoltó ennek következtében le is mondott. Az egyik összejövetelen a parancsnokhelyettes is lemondott és csak a segédtiszt és több lelkes tűzoltó sok rábeszélésének sikerült a parancsnokhelyettest arra birni, hogy még egy ideig a tűzoltóság élén maradjon, hogy az tönkre ne menjen. Ha tehát annak idején az egyesület fenntartása érdekében nem törekedtek inkább arra, hogy a főakadályt eltávolitsák, akkor jó lesz legalább most erélyesen hozzálátni az ügy tisztázásához, nehogy egyszerre csak arra ébredjünk, hogy nincsenek tűzoltóink!

— **Tanulók beiratása**. A tanulók felvétele és beiratása a kőszegi kath. gymnasiumba a m. kir. Vallás- és közokt. miniszter 1890 ik évi 23.583. sz. a. kelt rendeletével kiadott Középiskolai Rendtartás értelmében f. é. szept. 1-ső, 2-ik és 3-ik napján történik. A javito és pótló vizsgálatok aug. 30-ik és 31-ik napján lesznek. Kőszeg, 1890. aug. 19-én. *A gymn. igazgatóság.*

— **Iskolai értesités**. A helybeli kath. elemi népiskoláknál, a beirások szeptember hó 1., 2. és 3. napján d. e. 8—10 és d. u. 2—4 óra között fognak eszközöltetni. E napokon d. e. 10 után a vidéki gyermekek vétetnek fel és 4-én reggeli 8 órakor az ünnepélyes *Veni Sancte*-val az uj iskolai év lesz megnyitva. A kath. elemi fiuiskolánál az e tanintézetnél divó váltakozó rendszer értelmében az I. osztályban Windisch Antal, a II. osztályban Kerner Ignácz, a III. osztályban Wittinger Antal és a IV—V, esetleg VI. osztályban Pados Gábor tanitók lesznek alkalmazva. Az ismétlő-iskola részére a beiratásokat f. é. szeptember hó 7-én, vasárnap, d. e. 9—11 óra között Windisch Antal tanitó teljesiti.

— **A tanév kezdete a helybeli polg. iskolában**. A helybeli polgári fiu- és leányiskolában a közeledő 1890/91. tanévi beiratások szeptember hó 1., 2. és 3-ikán mindenkor délelőtt 8—12-ig eszközöltetnek. A nevezett napokon délután felvételi-, javitó-, pót- és magánvizsgálatok tartatnak. A tanitás szeptember 4-én veszi kezdetét. A polgári iskolák első osztályába csak oly növendékek vétetnek föl: 1.) kik életük 9-ik évét betöltöttek; 2.) kik az elemi iskola negyedik osztályának elvégzését legalább kielégitő bizonyitványnyal tudják igazolni. Az első évfolyamba lépni kivánó tanulók korukat születési, végzett tanulmányaikat iskolai bizonyitványnyal kötelesek igazolni. Bármely osztályba lépő tanuló 12 éves kora előtt történt ujra oltottságát orvosi bizonyitványnyal köteles igazolni. *Az igazgatóság.*

— **A marhatenyésztés érdekében** az előbbi években itt-ott nálunk is rendezett a megyei gazdasági egyesület marha-kiállitást és dijjazást. Most már hosszabb idő óta az egyesület feltünően kerüli Kőszeget. Miért? Talán csak nem hatóságunk lesz ennek oka? Avagy a főispán ur ő méltósága törölt volna ki bennünket a lajstromból?

— **Nagy mozgalom**. A belváros egyik boltja nagyon látogatott lett egy idő óta. Mint ismeretlen tudósitónk irja, — nem tudja, vajon a sütemény kedveért forognak-e oly buzgón ott ifjaiuk — vagy valamely más erő vonza őket. Minden bizonynyal valami — mágnes — egy csinos kislány képében.

— **Időjárásunk**. Az e hét elején uralkodó hőség után csütörtök és péntek közötti éjjelen jótékony zápor kerekedett, mely reggelig tartott. Kivánatos volt már az eső, mert a szinte perzselő hőség mindenünket kiszárositotta volna. Az eső utáni napokon kellemes időnk volt, mert nem uralkodott oly nagy hőség, mint az előző napokon.

— **Rohonczon** a mult vasárnap kerti ünnepélyt rendeztek az „Irottkőn" felállitandó kilátótorony javára. Az idő igen kedvezett, de sajnos, a Rohonczon járványos gyermekbetegségek sok családot akadályoztak a megjelenésben s igy nem volt oly látogatott, mint remélték. A kőszegi és felső-lövői turisták szép jelét adták a tourista ügyek iránti buzgó törekvésüknek. Igen szép számban jelentek meg a kitüzött czélt támogatandó és szivélyes fogadtatásra is találtak. Jól is mulattak jfélutánig. Igen sikerült volt a jelenvolt Ebenspanger tanár és turista alelnök egy rögtönzött árverése, mely a jelenvoltakat nemcsak mulattatta, hanem krajczáronkint 10 frtot hozott az épitési alap számára.

— **Rohonczon** e hó 21-én gyermekek vigyázatlanságából tűz támadt egy cserépfedelü házban, mely teljesen leégett. Az 5 éves fiucska, akinek vigyázatlanságából a tűztámadt, a büntetéstől való félelmében az istállóba zárkozott és abban lelte szörnyü halálát. Nemcsak az égési sebek folytán halt meg, hanem az istállóban volt tehén nem menekülhetvén ki az elzárt istállóból, dühében szarvaival a kis fiut a szó szoros értelmében felkonczolta.

— **Búcsu**. Rőtön e hó 20-án, Szent-István napján ismét búcsu volt, a tikkasztó hőség miatt azonban kevesen voltak kint.

— **Vizbe fult**. A napokban Rőtön egy 8 éves gyermek izzadtan ugrott a Gyöngyös vizébe, miáltal görcsöket kapott s benn fulladt.

— **Karsay Sándor**, a dunántuli ág. ev. egyházkerület superintendense, — mint a *Sopron* irja, — ezen állásáról lemondott. A lemondást előrehaladott korára, meggyengült látóképességére való hivatkozással tette s a kerület kénytelen lesz megnyugodni abban, hogy szeretett kitünő pásztora a kerület élétől visszalép.

— **Nagy tüz** volt Csepregben a mult vasárnap és hétfő közötti éjjelen. 28 ház lett a tűz martaléka.

— **Vásár**. Szombathelyen a legközelebbi vásár szeptember 2-án lesz megtartva.

— **Véres verekedés** volt e hó 17-én vasárnap a Felső-Lászlói búcsun. Midőn hős legényeink estefelé a bucsuról haza felé mentek, betértek még egy pohár borra a kethelyi korcsmába. Itt valami fölött összeszóalkoztak és csak hamar tettlegességre került a sor ugyannyira, hogy kést vettek elő és kettőt maguk közül életveszélyesen megsebesitették. Még ugyan az nap este, kihivták dr. Rebentisch nyug. katona-orvost, a mellen történt sebek bekötözésére. Kethelyen az ilyen hős tettek nem tartoznak a ritkaságok közé, csak azt csodáljuk, hogy csendőreink az ily verekedésnek nem tudják elejét venni.

— **Dicsó mappák**. A közoktatási miniszter körrendeletileg tudatta valamennyi tanfelügyelővel, hogy a jövő tanév megnyiltával az iskolaszékek számára az iskolai térképek árát 50 százalékkal leszállitotta. A tanulók tehát már szeptember 1-től 7 krért kapják a 15 kros mappákat

Vegyes hirek.

— **A nemzeti szinház és a szinészet 100 éves ünnepe**. A nemzeti szinház az első nyilvános magyar szini előadás száz éves forduló napját, oktober 25-ét megünnepli. Az ünnepség programmja a következő: „Az uttörők" drámai prolog Váradi Antaltól; „A földön járó csillagok" alkalmi szinmű Jókaitól; ezt kiveti az első magyar előadás „Igazházi", melyet ez alkalomra Paulay Ede dolgozott át, egy felvonásba vonva. Ez ünnepi darab személyei az első magyar szinészek, Kelemen László és társai. Az igazgatóság gondoskodott arról is, hogy ez ünnepet az összes magyar szinészet egyformán ülhesse meg, a mennyiben a szerzők beleegyezésével e darabokat ingyen engedi át a vidéki igazgatók részére a szinész-egyesület központi irodájának, a hol azok szept. 1-től kezdve megrendelhetők.

— **Segitség Devecsernek**. Néhány nappal ezelőtt járta be az egész országot Devecser pusztulásának szomoru hire Egy megható levelet intézett a községi elöljáróság a „B. H."-hoz mely igy szól:

„Hogy az igazsághoz hű maradjak — mondja a levél — nem akarom állitani, hogy a tűz minden károsultat teljesen tönkre is tett. De azért igenis vannak olyan égettek, a kiknek semmi egyebük nem maradt, a rajtuk levő ruhán kivül. Ilyen van vagy 5 család; a többiek olyan szerencsések, hogy be nem égett szobáikban kis házi butoruk megmaradt, egyebük azonban ezeknek sincs. Sir az emberben a lélek, mikor látja az udvarban a halomra hányt fehérnemüek és felsőruhák fos lányait s a sok szemes gabonát, mely olyan, mint a pörkölt kávé. Ott látni a sok házi állat tetemét, melyek vagy megfultak, vagy elevenen megsültek. Még a gyümölcsfák törzse is meg van szenesedve. A fedél nélkül maradt házak kéményei a város felső részében, mint tengeri kikötőben az árbocerdő, ugy merednek az egnek. Ha segitség nem érkezik, bizony-bizony tönkre megy ez a jó magyar földmivesnép. Kétszeresen kár volna érette, mert Devecser lakossága tiszta magyar ajku, jól miveli földjeit és szőleit s e mellett szivesen hajt az okos szóra. Most tervezték éppen Devecserben egy községi gabonatár felállitását, a minővel az országnak kevés helysége dicsekedhetik."

Ezután a meggyőző bevezetés után szólitja fel a levél Derdák Lőrinc plebános, Szalay Otto postamester és Tima Lajos főtanitó aláirásával adakozásra az ország jótékony közönségét. Az adományokat Devecser város képviselőtestületének kell elküldeni, mely a kár nagyságához mérten fogja a pénzt felosztani az égettek közt.

— **Az első honvédzenekar**. Szép terv megvalositásán fáradoznak a kolozsvári honvédtisztek. Ugyanis az ott állomásozó 21-ik honvédezred tisztikara azzal a kérelemmel járult a honvédelmi miniszterhez, hogy engedtessék meg honvédzenekar létesités. A kolozsvári honvédség már régóta gyüjt erre a célra és jelenleg 30 ezer frt alap áll rendelkezésükre. Éljenek!

— **Figyelmeztetés!!!** Folyvást uj meg uj utánzatai merülnek föl a valódi, Brandt Richard gyógyszerész-féle svájczi labdacsoknak, ép azért nem ajánlhatjuk eléggé az elővigyázatot e labdacsok vételekor arra nézve, hogy a dobozokon meg van-e a védőjegy: fehér kereszt vörös mezőben s Brandt Richard névaláirása? Minden más csomagolásu doboz hamis, s föltétlenül visszautasitandó.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal*

Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Irodalom.

— **A legkellemesebb szórakoztató** egy jó lap a ezt csekély 6 frtért megszerezheti minden család, ha megrendeli a „Képes Családi Lapok" czimü szépirodalmi és ismeretterjesztő lapot, mely nemcsak hasznosan mulattató, értelem, érzelem és izlés nemesitő olvasmányokat nyujt olvasóinak, hanem „Nő a házban" czimü mellékletével hű tanácsadója a család minden tagjának s gyönyörü csak kiváló müvészektől eredő képeivel a szép érzéket is fejleszti. Hogy magasztos czéljának a „Képes Családi Lapok" mennyire megfelel: azt legjobban bizonyitja ama közkedveltség, a melyben részesül, s előfizetőinek évről-évre szaporodó száma. A „Képes Családi Lapok" előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapesten, nagy korona-u czu 20. sz.) melyhez az előfizetések legczélszerübben postautalványon intézendők, kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal.

Szerkesztői üzenetek.

— **W. A. Hegyesd.** Cz. bírónak a lapot elküldtük. Igazgatótól pénteken kaptunk levelet. A lappal minden teketória nélkül elbántunk. Üdvözlet! — **K. F. Bánok-Szt.-György.** Az előfizetés a küldött összeggel 1890. évi junius végéig ki van egyenlítve. — **K. S. Nagy-Szt.-Miklós.** Ajánlatát elfogadjuk, de jelen számunkba helyszűke miatt nem közölhettük.

Nyilt-tér.*)

Fekete, fehér és színes selyem-damaszt 1 frt 40 krtól 7 frt 75 krig méterenkint (18 minőségben) — darab- s végszámra. Vám- és portomentesen szállít **Henneberg G.** (cs. és kir. udv. szállitó) **Zürichben.** Minták rögtönösen küldetnek. Levelek 10 krnyi portóval.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikkal reggel	d. u.	este.
	Budapesti idő.				
—	**Kőszeg**	ind.	5^{15}	12^{04}	6^{08}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{29}	12^{17}	6^{24}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{46}	12^{33}	6^{41}
18	**Szombathely**	érk.	6^{01}	12^{47}	6^{56}
—	**Szombathely**	ind.	6^{45}	3^{30}	7^{15}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{46}	7^{13}
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	4^{03}	7^{45}
18	**Kőszeg**	érk.	7^{31}	4^{16}	8^{01}

Piaczi-árak

1890. évi augusztus hó 23-áról.

Buza	100 kilo	idei	7 frt. — krtól	7 frt. 30 kr-ig.
Roza	„	. .	6 „ — „	6 „ 30 „
Árpa	„	. .	6 „ — „	6 „ 60 „
Kukoricza	„	tavali	6 „ 60 „	6 „ 80 „
Zab	—	—	— — —	— — —
„	„	idei	6 „ — „	6 „ 30 „

		frt.	kr		frt.	kr
Buzaliszt I.	100 kilo	15	50	100 kilo burgonya	—	—
„ II.	„	14	40	Marhahus . 1 kilo	—	48
Rozsliszt I.	„	14	-	Marha zsir	1	10
„ II.	„	12	—	Disznóhus . „	—	56
Buzakorpa	„	5	25	„ zsir . „	—	76
Rozs „	„	5	--	Borjuhus . „	--	60
Köleskása	„	11	25	Birkahus . „	—	40
Dara	„	16	90	1 méteröl bükkfa	13	50
Árpa dara	„	7	50	„ „ dorong.	10	—
Széna	„	2	80	„ tölgyfa	9	40
Szalma	„	1	70	„ „ dorong.	7	60

HIRDETESEK.

2741/89.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy **a kőszegi takarékpénztár** végrehajtatónak, özv. **Varga Jánosné,** szül. Hotz Zsuzsanna végrehajtást szenvedő elleni 550 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi királyi járásbiróság területén levő a **Kőszeg** határában fekvő a kőszegi 146. sz. tjkvben 211. hr. sz. 145. sorszámu házra 720 frt és a † 6751. hr. sz. ingatlanra 104 friban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1890-ik évi szeptember hó 13-dik napján délelött 10 órakor Kőszegen alulirt biróság helyiségében

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1890-dik évi márczius hó 9-dik napján.

A kőszegi királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljárásbiró.

2251/89.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy **a m. kir. államkincstár** végrehajtatónak, **Kuch Mihály** és neje Kaiser Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 96 frt 15 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kőszegi királyi járásbiróság területén levő **Rohonez** határában fekvő a rohonczi 1950. sz. tjkvben A. †. 4005 hszsz. Kaiser Erzsébet nevén álló szántó 6 frt, továbbá a rohonczi 459. számu tjkvben Kuch Mária, Kuch Erzsébet, Kuch József és Kuch Mihály közös tulajdonosok nevén álló ingatlanok az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a alapján egészben és pedig A. †. 1478 hszsz. szántó 80 frt, a †. 3661. hszsz. szántó 12 frt, a †. 6307. hsz. szántó 72 frt, a † 4690. hszsz. szőlőből csupán Kuch Mihályt illető rész 82 frt, a † 5232. hszsz. rét egészben 44 frt, mégis a rohonczi 1021. sz. tjkvben Kuch Mária, Erzsébet, József és Mihály nevére felvett ingatlanokra a fennt hivatkozott szakasz alapján egészben és pedig A. †. 3649. hszszámu szántó 12 frt, a † 4900. hszsz. rét 4 frt. és a † 4909. hszsz. szántó 28 frt, végül a rohonczi 1591. számu tjkvben imént nevezettek nevére felvett A. †. 1477. hszsz. szántó egészben 80 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1890. évi szeptember hó 16-ik napján délelött 10 órakor Rohonez község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881-k évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1889 ik évi deczember hó 12-ik napján.

A kőszegi királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljárásbiró.

KERESÜNK

bármely állású tisztességes embereket, kik sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával **törvényszerüen** kiállitott részletveink alapján foglalkozni akarnak. — A sorsjegyek mindig **pénztáraink ban** vannak elhelyezve s bármikor megtekinthetők. — Üzletünk már **25 év óta** a legszilárdabb alapon áll fenn.

Jelentkezőket a **legmagasabb jutalékban** részesitjük, egybekötve jutalomdijjal, esetleg **állandó (fix) fizetéssel.** — Ajánlatok intézendők:

Betéti-társaság
DIRNFELD TESTVÉREK
bankházához, Budapesten.

Pénzbetétek kamatozása!
Alulirott bankház elfogad
PÉNZBETÉTEKET
melyek utan
5% kamatot
fizet.
A betétek előleges felmondás nelkül barmikor visszafizettetnek.

Keresek
tisztességes — bármily rangu vagy rendü egyéneket — kik sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladátával foglalkozni óhajtanak.
Legmagasabb jutalék
és
FIX FIZETÉS
biztosittatik.

Vidéki takarékpénztári részvényeket,
Bankrés zvényeket, állampapirokat, sorsjegyeket, reszvényeket, betétjegyeket, zálogjegyeket a legmagasabb arak mellett veszek és legjutányosabban eladok. Kivánságra teljes titoktartás mellett e papirokra mérsékelt kamat mellett legmagasabb pénzelőleg is nyerhető.

Regaleváltság kötveny birtokosait
ezennel tisztelettel értesitem, hogy
1. A regaleváltság kötvényeit,
2. Az ezekre szóló utalványokat,
3. A meg nem utalványozott, de a magas miniszterium által helybenhagyott egyességeket a legjobb ár mellett megveszem, vagy azokra mérsékelt kamatot mellett a legmagasabb előleget adom.

LÖRY J., bankháza.
Budapest, Hatvani-utcza 17. sz.
Alapittatott 1876-ban. Alapittatott 1876-ban.

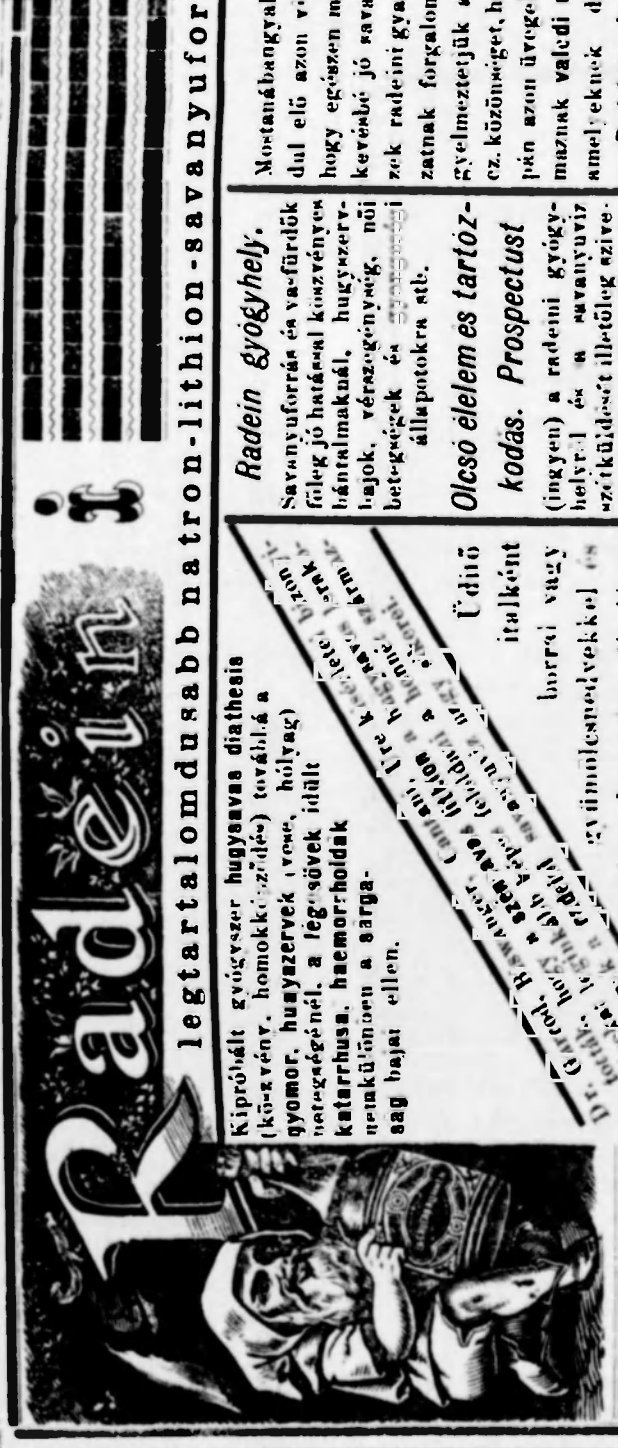

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta
a főtisztelendő és kegyes
„Benedek-rendü" szerzetesektől

Soulac-i apátság Girondéban.
Prior: Dom Magnelonne.
2 arany érem:
Brüssel 1880 — London 1881
A legmagasabb kitüntetések.
Feltalál-tatott: 1872-ban Pier. Boursaud Prior által.

A főtisztelendő és kegyes „Benedek-rendü"-ek **fog-elixirjének** mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vizben — megakadályozza a lyukas fog képződést és meggyógyitja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghást erősíti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmüket ezen régi és hasznos készitményre felhivjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli ószer a fogfájás ellen.

Ház alapittatott 1807-ben. **Bordeaux** 106 és 108.
Főügynök: Rue Croix de Sequey.

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszertárakban és gyógyszerárú-(drogue) kereskedésekben.

Nagy földmivelési és erdőgazdasági mű- és ipar- Kiállitás Bécsben a villanyvilágitott rotundában

máj. 14-től okt. 15-ig d. e. 10-től este 10 ig.

villanyvilágitás

Belépti dij 40 kr. — Vasárnap és ünnepnapokon 30 kr. — Gyermek-jegy 20 kr.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.